

dam autem et subsequuntur. pronuntiandum); quosdam autem (sua peccata) et (indignitas adhuc occulta) subsequuntur (et sola inquisitione detegi possunt); iijigit probandi et diligenter examinandi sunt, ne indigni ad ordinis promoveantur.

Similiter et facta bona manifesta sunt, (et) proinde digni sunt ut ad ordinis promoveantur; et (si) que sunt in aliis bona facta que aliter (seu occulta) se habent, (semper) abscondi non possunt (et mox in hoc enim produlant si diligenter inquiruntur; inde tuto ad ordinis eos promovere poteris).

CAPUT VI ET ULTIMUM.

Jubet Apostolus servos dominis obediere. Arguit novorum dogmatum et heresum. autores eorumque fructus recenset. Insectatur avaritiam tamquam malorum omnium radicem. Jubet Timotheum non opes sed justitiam et pietatem sectari. Divitibus precipit ut sint humiles et liberales in hoc mundo, ut bonis operibus divites evadant in celum. Rursum heresis novitates vitari et fidei depositum servari jubet.

Quicumque sunt sub (dominorum) iugo servi dominos suos omni honore (seu reverentia et obedientia) dignos arbitrentur, ne nomen Domini et (christiana) doctrina blasphemetur (quasi per Christionum ex servitio suo eximenterur servi).

Qui autem fideles habent dominos, (eos) non contemniant (seu parum reverentur), quia (per baptismum

ipsorum) fratres (facti) sunt (proindeque sub hoc respectu aequales); sed (e contra) magis (et melius illis) serviant quia, praeter eorum in conditione et statu civili superioritatem, etiam fideles sunt (seu christiani) et (propter hoc ipsum habent jus ut sint magis) dilecti, (utpote) qui beneficii vocationis ad fidem) participes (facti) sunt. Haec doce et exhortare.

Si quis alter docet (ac illud quod hic docemus) et non acquiescit (his) sanis sermonibus (in nomine) Domini nostri Iesu Christi (editis), et ei, qua secundum veram pietatem est (et cultum Dei generalium) doctrinæ, (non adhaeret),

Superbus est, (sicut revera sunt haeretici, et) nihil sciens (veræ scientia) quæ sola confert ad Dei gratiam et salutem acquirendam; sed (est tantummodo) languens (animo et inaniter fluctuans) circa quæstiones et pugnas verborum (quæ non tam rationibus quam verbosis clamoribus peraguntur); ex quibus (pugnis) oriuntur invidiae, contentiones (seu altercationes), blasphemiae (seu convicia sive in antagonista sive in Deum), suspicione malae (in adversarios et ab adversariis invicem exortæ).

Conflictiones inane aut pravae (homino) num mente corruptorum (et avaritia, vel ambitione occupatorum, qui in poenam hæresis excæcati) et veritate privati sunt,

sunt; sed magis serviant quia fideles sunt et dilecti qui beneficii participes sunt. Hæc doce et exhortare.

Si quis alter docet et non acquiescit sanis sermonibus Domini nostri Iesu Christi et ei, qua secundum pietatem est doctrinæ,

Superbus est, nihil sciens sed languens circa questiones et puras verborum ex quibus oriuntur invidiae, contentiones, blasphemiae, suspicione malæ,

Conflictiones inane aut pravae (homino) num mente corruptorum, et in veritate privati sunt, existi-

mantium quæstum esse pietatem,

Est autem quæstus magnus pietas cum sufficientia.

Nihil enim intulimus in hunc mundum ; haud dubium quòd nec auferre quid possumus :

Habentes autem alimenta et quibus tegamur, his contenti sumus,

Nam qui volunt divites fieri, incident in (multimodam) tentationem et in laqueum diaboli (qui, eorum cogitationes et curas in accumulandos nummos convertens, facit ut animam negligant et vix de ea cogitent; imo) et (inducuntur in) desideria multa inutilia et (etiam in) nociva, quæ mergunt homines in interitum et perditionem :

Radix enim omnium malorum est cupiditas ; quam quidam appetentes erraverunt a fide et in-

(et) existimantium (nihil aliud quam) quæstum (seu lucri occasionem) esse pietatem. (Evidem ego ipse dico quòd)

Est autem (vere) quæstus Magnus pietas, (si conjuncta sit) cum (animo qui parvo contentus est et eo utitur tanquam) sufficientia : (et cur plus optaremus quam hoc parvum necessarium, siquidem)

Nihil enim intulimus in hunc mundum, (et) haud dubium (est) quòd nec (ex eo) auferre (ali)quid possumus ? (igitur, modo simus)

Habentes autem alimenta (necessaria) et (vestimenta) quibus (sufficienter) tegamur, his contenti sumus. (Hæc pro episcopis et presbyteris principaliter dico, etsi occasionaliter pro omnibus. Ne igitur divitias appetamus) ;

Nam qui volunt divites fieri, incident in (multimodam) tentationem et in laqueum diaboli (qui, eorum cogitationes et curas in accumulandos nummos convertens, facit ut animam negligant et vix de ea cogitent; imo) et (inducuntur in) desideria multa inutilia et (etiam in) nociva, quæ mergunt homines in interitum (animæ et sæpe in corporis) perditionem :

Radix enim omnium malorum est cupiditas (pecuniae, in eo sensu quòd ad omnia peccata impellit; ergo cavete ab hac cupiditate) quam quidam appetentes erraverunt a fide, (et in apostasiam vel haeresim vel infidelitatem prolapsi sunt), et in-

seruerunt (seu transfixerunt) se doloribus multis, (nempe angoribus, timoribus, vi-giliis, laboribus, angustiis et molestiis).

Tu autem, o homo Dei, hæc (peccata quæ ex avaritia procedunt) fuge ; sectare vero (ea quæ fovent) justitiam, pietatem, fidem, charitatem, patientiam (qua non solum superfluis sed etiam necessariis aequo animo careas, et) mansuetudinem.

Certa bonum certamen (in defensionem et propagationem) fidei ; apprehende (viriliter luctam quæ dicit ad) vitam æternam in qua (assequenda) vocatus es, et (ad quam aliquid juris habes ex quo) confessus (et professus es) bonam (fidei tuæ) confessionem coram multis testibus, (nempe in persecutione Gentilium Ephesi excita-ta).

Præcipio tibi coram Deo qui vivificat omnia (et mortificat), et (coram) Christo Jesu qui (de veritate) testimonium reddidit sub Pontio Pilato (et) bonam (suam) confessionem (martyrio consignavit, coram his duobus testibus, qui vindices aderunt hujus præcepti si illud non serves, præcipio tibi, inquam),

Ut serves (omne) mandatum (quod tibi hac epistola præscripsi, et illius execu-tionem integrum tu ipse serves et apud alios promoveas, ita ut obsequium tuum sit) sine macula (et) irreprehensibile, (et ista mandata sive ad mores sive ad fidem spe-ctantia per te et alios episcopos integre

Tu autem, o homo Dei, hæc fuge, sectare vero justitiam, pietatem, fidem, charitatem, patientiam, mansuetudinem.

Certa bonum certamen fidei, apprehende vitam æternam in qua vocatus es et confessus bonam confessionem coram multis testibus.

Præcipio tibi coram Deo qui vivificat omnia, et Christo Jesu qui testimonium reddidit sub Pontio Pilato bonam confessionem,

Ut serves mandatum sine macula, irreprehensi-bile, usque in ad-ventum Domini nostri Jesu Chri-sti,

obseruentur usque in (secundum) adventum Domini nostri Jesu Christi;

Quem suis temporibus ostendet beatus et solus potens, Rex regum et Dominus dominantium,

Qui solus habet immortalitatem et lucem inhabitat (nostræ menti) inaccessibilem, quem nullus hominum (per se nec suæ naturæ vires) vidit sed nec videre potest, (et) cui (pertinet omnis) honor et imperium sempiternum. Amen. (Ad præveniendum divitiarum periculum, iterum dico) :

Divitibus hujus sæculi præcipe non (de seipsis) sublime sapere, (nec seipso propter divitias suas magni facere), neque sperare in incerto divitiarum (minimo belli et naufragii et furti et cuiuslibet mutationis vento expositarum), sed in (solo) Deo vivo qui (per creationem paravit et per providentiam) præstat nobis omnia, (aerem, aquam, lucem, solem, quibus utuntur æque pauperes et divites, et quæ) abunde (sufficiunt ad vivendum imo et) ad fruendum (cum aliqua voluptate). Mone illos ut potius curent)

Bene agere, divites fieri in bonis operibus, facile tribuere, communicare,

Bene (et bona opera) agere, divites fieri (non in auro et argento sed) in bonis operibus (quæ sibi merita accumulent), facile (eleemosynas) tribuere, (et per mutuum de opibus suis) communicare, (ut possint)

Thesaurizare sibi (virtutum et pietatis opera, quæ sunt quasi) fundamentum bonum (et solidum in quo superstruitur aedificium salutis) in futurum, (et) ut apprehendant veram vitam.

O Timothee, (veram doctrinam tanquam) depositum (diligenter) custodi, devitans profanas vocum novitates¹ (quæ sæpe sunt hæresi proximæ), et oppositiones (seu objectiones quæ procedunt e fonte) falsi nominis scientiæ,

Quam quidam (pseudodoctores) promittentes (seu profitentes), circa fidem (et ab integritate fidei) exciderunt. Gratia (Dei) tecum (sit et maneat semper). Amen.

Thesaurizare sibi fundamentum bonum in futurum ut apprehendant veram vitam.

O Timothee, depositum custodi, devitans profanas vocum novitates et oppositiones falsi nominis scientiæ,

Quam quidam promittentes circa fidem exciderunt. Gratia tecum. Amen.

¹ Eæ nova voces dicuntur profanæ, quæ sub novo nomine novam rei significationem imponunt.